

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
AUDITO KOMITETAS

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-04-28 Nr. 141-P-11

Vilnius

2. SVARSTYTA. 2021 m. balandžio 6 d. valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-3 „Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“.

NUTARTA:

1) 2021 m. balandžio 6 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. VAE-3 „Valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdysena“ (toliau – Valstybinio audito ataskaita) rekomendacijų įgyvendinimo plane, siekiant, kad viešųjų įstaigų, kurių valdyme dalyvauja valstybė ar savivaldybės, valdysena atitiktų gerojo valdymo principus ir būtų orientuota į efektyvią ir skaidrią veiklą, Vidaus reikalų ministerijai rekomenduota identifikuoti ir taikyti gerosios valdysenos principų tokiose viešosiose įstaigose kriterijus. Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės įsteigtas VŠĮ Valdymo koordinavimo centras įgyvendina gerosios valdysenos principus valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse ir jo veikla apima platų įmonių veiklos koordinavimo spektrą, taip pat į tai, kad VŠĮ Valdymo koordinavimo centre valstybės mastu yra sutelktos kompetencijos ir resursai įmonių ir įstaigų gerosios valdysenos įgyvendinimo srityje, siekiant racionaliausiu ir efektyviausiu būdu panaudoti institucijų išteklius bei kompetencijas, **siūlyti Vyriausybei viešųjų įstaigų, kurių valdyme dalyvauja valstybė ar savivaldybės, gerosios valdysenos koordinavimą, analizę ir stebėseną pavesti VŠĮ Valdymo koordinavimo centrui.**

2) Atsižvelgiant į tai, kad iki šiol nėra objektyviai įvertintas valstybės įmonių ir viešųjų įstaigų funkcijų pagrįstumas pagal 2018 m. gegužės 16 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 495 patvirtintas Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairės (toliau – Gairės), nes ministerijos vertinimus pavedė atlikti pačioms įmonėms ir įstaigoms, **prašyti Vyriausybės inicijuoti pakartotinį ministrų valdymo srityse veikiančių valstybės įmonių, valdomų įmonių ir viešųjų įstaigų atitikties Gairėms vertinimą**, siekiant objektyvaus vertinimo **pavesti** jį atlikti vienai institucijai, kuri galėtų užtikrinti centralizuotą procesą arba **užtikrinti**, kad iš vertinimo proceso būtų eliminuoti vertinamieji subjektai.

3) Atsižvelgiant į tai, kad viešojo sektoriaus institucijų teisinių formų įvairovė susiformavo, nes steigiant juridinius asmenis nebuvo atliekamas jų teisinės formos atitikties planuojamai vykdyti veiklai vertinimas, todėl iki šiol analogiškas arba labai panašias funkcijas vykdo skirtingų teisinių formų juridiniai asmenys, o Gairės, kurios turėtų būti taikomos steigiant, reorganizuojant ar pertvarkant viešuosius juridinius asmenis yra rekomendacinio pobūdžio, taip pat į tai, kad Valstybinio audito ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo plane Vidaus reikalų ministerijai rekomenduota parengti įstatymo, kuriame būtų reglamentuoti viešųjų įstaigų, kuriose dalyvauja valstybė ar savivaldybės, steigimo kriterijai, projektą, manant, kad įstatyminiu lygmeniu reglamentuoti visų viešųjų juridinių asmenų, ne tik viešųjų įstaigų, steigimo kriterijai užtikrintų objektyvų juridinių asmenų teisinės formos parinkimą ne tik valstybės bet ir savivaldos mastu, o kartu ir efektyvesnę valdyseną, **prašyti Vyriausybės įstatyminiu lygmeniu reglamentuoti visų viešųjų juridinių asmenų, kurių valdyme dalyvauja tiek valstybė tiek savivaldybė, steigimo kriterijus.**

<...>

5) Atsižvelgiant į tai, kad Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybės valdomų įmonių valdymo gairės, kurios pabrėžia, kad valstybė nuosavybės teise valdydama įmones turėtų atidžiai įvertinti ir atskleisti tikslus, pateisinančius valstybės nuosavybę, ir juos periodiškai peržiūrėti, Valstybinio audito ataskaitą rengusių auditorių nuomone turėtų būti taikomos ir

savivaldybių valdomoms įmonėms, ir valstybės, ir savivaldybių viešosioms įstaigoms, *siūlyti Vyriausybei inicijuoti teisės aktų pakeitimus, numatančius pareigą valstybei ir savivaldybėms atstovaujančioms institucijoms periodiškai atlikti įmonių, įskaitant įmones, kuriose turima mažiau nei 50 procentų akcijų, ir viešųjų įstaigų nuosavybės politikos vertinimą ir priimti sprendimus dėl dalyvavimo įmonių veikloje tikslingumo.*

<...>

7) Atsižvelgiant į tai, kad Valstybinio audito ataskaitoje konstatuota, jog niekam nepavesta analizuoti ir viešinti informaciją apie visas įmones, kurių veikloje valstybė ir savivaldybės dalyvauja neturėdamos balsų daugumos visuotiniame akcininkų susirinkime, todėl nėra žinomas visas jų dalyvavimo įmonių veikloje mastas ir iš dalyvavimo gaunama nauda, taip pat į tai, kad galimai ne visais atvejais dalyvavimas yra susijęs su valstybės ir savivaldybių funkcijų vykdymu, *prašyti Vyriausybės pavesti ministerijoms įsivertinti dalyvavimo įmonėse bei bendrovėse, kuriose valstybė dalyvauja turėdama mažiau nei 50 procentų akcijų, reikalingumą.*

<...>

9) Apie protokolinio nutarimo 1–7 punktų pagrindu priimtus sprendimus Audito komitetą informuoti iki 2021 m. birželio 14 d.

Pritarta bendru sutarimu.

Posėdžio pirmininkas

Zigmantas Balčytis

Posėdžio sekretorė

Akvilė Raudeliūnienė

2021-05-03
Išrašas tikras
Audito komiteto biuro padėjėja

Akvilė Raudeliūnienė